HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

פטור. וקיימא לן פטור ומותר לכתחלה ביגיעות שבת (שבת קף ג.) קשיא לשמלן למקר דהתי נמי להוציא דס הוא: **הפס.** גבי ליתה: **פקיד.** כגון ביתר: **ועקיר.** כולו מן הכשר ועומד לנתת: **הלא.** דס בתוליס: **פקיד הוא ולא עקיר.** לגמרי הלא נבלע קלת בכתליס

מתוך התם פקיד ועקיר הכא פקיד ולא עקיר רבי אמי שרא למיבעל בתחלה בשבת אמרי ליה רבנן והא לא כתיבא כתובתה אמר להו [ו]אתפסוה מטלטלין רב זביד שרא למיבעל בתחלה בשבת איכא דאמרי רב זביד גופיה בעל בתחלה בשבת רב יהודה שרא למיבעל בתחלה ביו"ט אמר רב פפי משמיה דרבא לא תימא ביו"ט דשרי הא בשבת אסור דהוא הדין דאפילו בשבת נמי שרי [ג]ומעשה שהיה כך היה רב פפא משמיה דרבא אמר ביו"ט שרי בשבת אסור א"ל רב פפי לרב פפא מאי דעתיך מתוך שהותרה חבורה לצורך הותרה נמי שלא לצורך אלא מעתה מותר לעשות מוגמר ביו"ט [ד]דמתוך שהותרה הבערה לצורך הותרה נמי שלא לצורך אמר ליה עליך אמר קרא [ה]אך אשר יאכל לכל נפש דבר השוה לכל נפש אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה נזדמן לו צבי ביו"ט הואיל ואינו שוה לכל נפש ה"נ דאסור למשחטיה אמר ליה אנא דבר הצורך לכל נפש קאמינא צבי צריך לכל נפש הוא אמר רבי יעקב בר אידי הורה רבי יוחנן בצייד אסור לבעול בתחלה בשבת ומי איכא הוראה לאיסור אין והתנן [ו]הורה בית הלל [ז]שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות ואי נמי כי הא דתניא [ח]חוט השדרה שנפסק ברובו דברי רבי ר' יעקב אומר אפי' ניקב הורה רבי כר' יעקב רב הונא אין הלכה כר' יעקב רב נחמן בר יצחק מתני הכי אמר ר' אבהו שאל ר' ישמעאל בן יעקב דמן צור את רבי יוחנן בציידין ואנא שמעי מהו לבעול בתחלה בשבת ואמר ליה אסור והלכתא [ט]מותר לבעול בתחלה בשבת: אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין [י]לברכת חתנים בעשרה שנאמר [יא]ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו ובועז אלמון שנשא אלמנה הוה מאי אינה טעונה ברכה דאמר רב הונא אינה טעונה ברכה כל ז' [יב]אבל יום אחד טעונה ברכה אלא הא דתניא [יג]שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא [יד]באלמון יום אחד לברכה [טו]ושלשה לשמחה ואיבעית אימא [טז]בבחור שבעה לברכה ושלשה לשמחה מיתיבי

גבי בעילה לית לן למשרי מע"ג דליכא לערל כיון דלא הוי פסיק ריסיה לענין פתח כיון דלפסקר להוציאת דס בלא עשיית פתח כדמוכח לעיל (קף ה:) ומשני הכא פקיד ולא עקיר דקסבר דס חבורי מיחבר והוא הדין דהוי מלי למשרי לערל כיון דלא הוי פסיק דקיס ליה לדס הוא לריך מצני ליה ותימה דהא שמואל בחלוה שאינה לריכה לגופה סבר לה כר' יהודה דלמרי' בפ' [יג]המנקין (ד' פה. ושם) ובפ' כל המדיר (זבחים ד' לב.) **ועוד דמדבר** שאין מתכוין דשרי ר"ש ה"ל לתקשויי ולא ממלחה שאינה לריכה לגופה כיון דלוב בקיחין ולא הוי פסיק ריסיה: **מתוך** שהותרה לצורך. פירוש לצורך אוכל נפש הותרה נמי שלא לצורך אוכל נפש ובלבד שיהא לורך הנאת היום או לורך קיום מלוה כיו"ט להוליא קטן למולו וספר תורה לקרות בו ולולב לנענע בו (בילה קף יב.) אבל שלא לצורך היום כלל לא כמו הוצאת מאניס ממיחיב והטופה מיו"ט למול לרב חסדא לעיל (שם קף לא.) משום לינת לית ליה הוחיל ושחיטת עולת נדבה דשרי לב"ש (שם קף כ:) היינו משום שלא יהא שלחנך מלא ושלחן רבך חסר ומוצא ממך בתוך ביתו לעיל בפ"ק דפסחים (קף ו. ושם) לכופה עליו כלי ולא שרינן לשורפו משום מתוך היינו משום לחסור לשורפו לשורפו מדרבנן משום מוקלה לחסור לעולטלו אבל אין לומר לחיילי כשביטלו למכל מקום מדרבנן מלוה לשורפו והוי לורך היום דשמלה לרבנן נמי שרינן היכא לחיכא למימר מתוך והא לפליגי ב"ש וב"ה (בילה קף יב:) במבשל גיד הנשה ביו"ט ואכלו לב"ש לית להו מתוך לוקה ולב"ה לית להו מתוך אין לוקה לריך לומר מע"ג דלא חשיב אוכל נפש משום מיקור דרכיב עליה מכל מקום לורך היום הוא כיון דאיכא למימר ליה ונרמה לר"י דהוצאת תינוק לטייל הוי לורך היום ומיהו הוצאה לצורך נכרי נרמה לחסור ומה שנהגו עתה להוליא לצורך נכרי היה נרמה לרשב"ג משום דרשות הרבים דידן לא הוי אלא כרמלית אחין לחבין ט"ז אמה וגבי יו"ט לא גזור רבנן כי היכי דלא תקון רבנן עירובי חלירות ביו"ט כדמשמע בריש פרק שני דביצה (קף טו:) דאמר יו"ט שאל להיות ערב שבת כו' רבי אומר מערבין עירובי חלירות אבל לא עירובי תחומין לפי שאתה מוסרו בדבר המותר לו ואי אתה מוסרו בדבר האסור לו ולא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן בפרק קמא דביצה (דף יב. ושם) ובפרק קמא דביצה (דף יב. ושם) לא תקון עירובי חלירות ביו"ט והוא הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן בפרק אמרו לו (כריתות דף יד. ושם) דים עירוב והוצאה לחיילי בעירובי תחומין ושוב חזר בו דמחלר שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דאמר טפי כמו שפירלמי בפרק קמא דביצה (דף קיז.) ועוד נרמה להא דקיימא לן דים עירוב והוצאה ליו"ט בעירובי חלירות מיירי מדבעי למימר בפרק אמרו לו (כריתות דף יד. ושם) לחין עירוב והוצאה ליום"כ מדתנן התם מס היתה שבת והוליאו בפיו חייב וכן בבילה (דף יב. ושם) בעי למידק לחין עירוב והוצאה ליו"ט מדשרו בית הלל לחוליא קטן ולולב והיינו עירובי חלירות דהשתא מוכח לה שפיר מדשרו הוצאה ללא גזרו רבנן בעירובי חלירות אלא משום הוצאה אבל עירובי תחומין אין ענייניה להוצאה והא דקאמר ואי אתה מוסרו לו היינו משום דמותר להוליא לצורך: **אלא** מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי מקשי וכי לא סבר לחמרינן מתוך הא בעמא דב"ה סבר הוא ויש לומר שהיה סובר דבית הלל משום לחין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא בבילה מע"ג דהשתא פריך עלה ללמא לרב פפי לא שמיע לה ועוי"ל שהיה סובר הותרה שלא לצורך ובלבד שיהא דבר הרגיל ולהכי פריך דזה אינו רגיל בפי ממוגמר: **אמר** ליה **אנא דבר הצריך לכל נפש קאמינא וצבי צריך לכל נפש.** וכן בילה וקשה לר"י דאמר בסוף פ"ב דבילה (דף כב.) מהו לכבות הגר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי משום דלריך לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בבעילה דאשוה דמלוה היא דהוי לורך מלות היום אבל בעילות אין כל כך לורך היום ועי"ל דכיבוי הגר מפני דבר אחר הוי כמו מכשירין דאפילו בשוכל נפש אסור מוכח התם דפריך עלה מהא דתניא דמכבין את הנקעת כדי שלא יתעשן הבית ומשני התם רבי יהודה היא דאמר מכשירי אוכל נפש כי קאמינא לרבנן: **והלכתא** מותר לבעול בתחלה בשבת. ולא מייתינן שמא ישמוט בן עוף ואתא שמכינן למיעבד שעורה בשבת:

במקבלות

ו) [עי' תוס' לקמן ט: ד"ה אין], ב) [ירושלמי שם: וש"נ], ג) [פסחים ה: ביצה יב:], ד) מיר יט:, ה) מולין מה:, ו) [לעיל ה.], ז) ומנחה בח"ל ועלתה לנזיר כה"ל. רש"ל, ח) [ל"ל בפ' כירה שבת מג.],

תורה אור השלם

1. וּבְיוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכָה לֹא יֵעָשֶׂה בָּהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם: שמות יב טז
2. וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ פֹּה וַיֵּשְׁבוּ: רות ד ב

מוסף רש"י

פטור. ומותר למן כמן תיקון, וכבנן נמי לא גזרו כה שבת משום לערל (שם קז.). **הורה רבי בר' יעקב.** שבת מעשה לימי והורה להחמיר ולא סמך על דבריו (חולין יד:).

בו א מיי' פ"י מהל' מלוג' מישות הל' ט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' סו סעי' ב:
בז ב מיי' פ"ג מהל' מיכות הל' כ:
בח ג מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' נג סעי' ו:
בט ד מיי' פ"ל מהל' שבת הל' יד סמג לאוין סה ועשין מח טוש"ע אה"ע סימן קג סעיף ו וטוש"ע או"ח סי' רפ סעי' ג:
ל ה מיי' פ"ג מהל' ברכות הל' ט ומיי' פ"י מהל' מיכות הל' ט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קג סעי' ד:
לא ו ז מיי' פ"ג מהלכות ברכות הל' ט סמג עה טוש"ע שם סעי' ו:
לב ח מיי' פ"י מהלכ' מיכות הל' י"ב סמג עה טוש"ע שם סעי' ג (ועי' מ"מ):
לג ט מיי' פ"ג מהל' ברכות ה"ט סמג עה טוש"ע שם סעי' ו:

תוספות רי"ד

א"ל והא לא כתיבא בכתובה ואסרו חכמים לשהות אדם את אשתו שעה אחת בלא כתובה א"ל אתפסוה מטלטלי שיעור כתובתה. פי' שיהיה משכון בידה עד שיכתבו לה שטר כתובתה: א"ר חלבו א"ר אדא בר זבדא אמר רב א' בתולה וא' אלמנה טעונה ברכה [כל] שבעה. פי' טעונה ברכות כל ז' ימים ולקמן מוקי לה בדאיכא פנים חדשות: ומי אמר רב הכי והא"ר הונא אלמנה אינה טעונה ברכה כל ז' אלא יום א'. ל"ק כאן בבחור שנשא אלמנה כאן באלמן שנשא אלמנה. מיתיבי מברכים לבתולה ז' ולאלמנה יום א' מאי לאו לאלמנה שנשאת לבחור. לא לאלמן. אבל לבחור מאי ז'. א"ה ליתני מברכין לבתולה ז' ולאלמנה שנשאת לבחור ז' ולאלמנה שנשאת לאלמן יום א'. מילתא פסיקא קתני ליכא בתולה דבצירא מז' פי' ואפילו נשאת לאלמן. וליכא אלמנה דבצירא מיום א': אלא הא דתניא שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור הא אמרת ז' אם באלמן הא אמרת יום א'. איבעית אימא בבחור ז' לברכה וג' לשמחה איבע"א באלמן יום א' לברכה וג' לשמחה: